

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. V. Quænam adhuc bona secum afferat Beatitudo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](#)

esse perpetua quoad individuum. neg. cons.
quoad speciem. conc. conf.

99. Quælibet creatura, quoad suum individuum spectata, debet esse de absoluta potentia DEI destruibilis; hoc enim juxta SS. Patres exigit debita subjectio creaturæ ad DEUM: at non debet esse destruibilis quoad speciem, hoc est, non debet esse destruibilis, ita, ut nec aliud simile individuum debeat loco prioris ponи; si enim DEUS hoc semel promisit, & aliquid ex illis individuis essentialiter habet connexionem cum ea promissione, utique essentialiter exigit, ut, vel conservetur prius individuum, vel aliud simile producatur.

100. Neque etiam est ullum absurdum in eo, quod aliquid creatum essentialiter exigit indestruibilitatem alicujus alterius à se distincti; nam revelatio externa, & actus fidei, de immortalitate animæ, sunt quid creatum, & essentialiter exigit indestruibilitatem animæ. Jam in nostro casu visio beatifica non repræsentat, aut dicit, se ipsam, determinatè saltem sumptam, fore perpetuam, sed tantum indeterminatè, vel se, vel aliam consequentem. Neque hæc indeterminatio, aut vagus modus cognoscendi, repugnat visioni; nam est imperfectio tantum negativa: & sic etiam Beatus suas actiones intellectus, & voluntatis, quas elicit, cognoscit, quin eas cognoscat determinatè in individuo; alias enim clare cognosceret infinita.

101. Duplex autem est sententia in Philosophia de cognitionibus. Quidam volunt, quod cognitio sit qualitas distincta ab actione productiva sui (quaæ qualitas etiam vocatur ab iisdem species expressa) adeoque sit indifferens, ut per plures successivæ actiones conservativas existat. Et in hac sententia manebit semper eadem visio, saltem, si nil repræsentet creatum, de quo art. seq. non tamen repræsentabit, fe in individuo semper duraturam (ne scilicet sit essentialiter indestruibilis) sed tantum, se in specie, hoc est, se, vel aliam, quam DEUS de absoluta potentia possit sibi substituere: quod, licet futurum non sit, tamen non debet à visione repræsentari, quod non sit futurum: sed potest abstrahi, propter rationem modi assignatam.

102. Alii, præsertim recentiores nostri, communius dicunt, intellectionem, utpote actum vitalem, esse identificatum cum actione productiva sui, atque esse actionem essentialiter fluentem, seu transuentem, ita, ut singulis instantibus detur alia intellectio. In hac sententia nulla visio in individuo videt se perpetuam, sed tantum videt, aliam, & aliam similem, sibi perpetuò successuram. Et hæc explicatio Haunoldo videtur expeditior: certè est accommodatior recentiorum Philosophiarum.

103. Solùm videtur difficultas esse in eo, quod etiam visio intuitiva, & cognitiones Angelorum, videantur eodem modo esse debere essentialiter fluentes, adeoque instans Angelicum non sat bene explicari per continuationem ejusdem actus, quod tamen cum S. Thoma multi asserunt. Sed responderi potest, licet actus sint essentialiter fluentes, tamen unum posse durare diutius, quam alterum; quia etiam una duratio indivisibilis potest esse longior altera; non enim videntur durationes, quaæ defacto

dantur, esse ex omnibus possibilibus minime, sed possibles esse minores, & maiores: sicut satis communiter admittitur, puncta continua realiter indivisibilia esse majora, & minoria.

104. Quod si tamen hoc non videatur dicendum, vel etiam per hoc non videatur posse explicari tota mora secundi instantis Angelici, qua longior fuerit, quam unica duratio durare potuerit, potest mea pace, & ex suppositione actuum essentialiter fluentium, dici, Angelicum instantis tam diu durasse, quamdiu Angelus elicuit actum moraliter eundem, hoc est, similes. Si objicias, quod ex hoc sequatur, Angelos bonos tantum uno instanti sufficere in via, responderi posse videtur, quod etiam ipsi, licet non elicuerint actus incompossibilis, tamen elicuerint aliquos primarios novos, etiam dissimiles, ut vindicentur insinuare Scotus, Cajetanus & alii citatis. 122. de Angelis. Si autem hoc omnino neges, non erit adeoque absurdum, cum Valentia, & Grano ibidem citatis, sequelam admittere.

105. Si urgeas, hac ratione saltem beatitudinem formalem, seu visionem beatificam, cum sit semper similis, & ejusdem speciei (ut docet Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 26. in principio) tantum duraturam per unum instans. Resp. eandem difficultatem premere etiam eos, qui dicunt, visionem esse qualitatem; nam juxta ipsos, manente eadem qualitate, manet idem instans. Igitur potest responderi, quod Angeli beati plurimos actus dissimiles sint eliciti per rotam aeternitatem. Si replices, actum tamen primarium fore semper moraliter eundem, adeoque unicum instans, ut cit. n. 122. de Angelis dictum de secundo instanti Angelorum. Resp. quidquid alii dixerint, nobis etiam servitorum. In hac tamen questione, quæ potissimum est de nomine, videri dici posse, ad instans in primis requiri, ut non semper duret; alias erit aeternum, non instantaneum: dein requiri, ut non nimis diu duret; cum moraliter non censi possit instans, quod nimis diu durat: quanto autem tempori, ut S. Thomas vocat, corporali, possit respondere instans Angelicum, vel etiam aliud, nondum satis exploratum est. Sed de hac quæstione nominis plus, quam satis.

ARTICULUS V.

*Quænam adhuc bona secum afferat
Beatitudo.*

106. Præter hucusque explicata bona, Beati insuper affluent innumeris aliis, & primo. Beati, præter DEUM, videbunt, seu cognoscent, plures res alias creatas, quas nosse rationabiliter desiderant; nam omne rationabile eorum desiderium à liberalissimo DEO impletur, neque tantum confertur cognitio illorum, sine quorum nonitia forent anxi, & inquieti, vel necedum essentialiter satiati (nam, modò DEUM perpetuò à se videntum, & amandum viderent, jam essentialiter beati, quieti, ac satiati essent) sed etiam eorum, quorum, tanquam ad statum suum pertinentium, cognitionem rationabiliter desiderant. Etsi vident Beati non quidem infinita, sed tamen pluri-

rima: in primis totam machinam universi, orbiumque cœlestium constitutionem: item plurima, quæ aguntur in terris, casus amicorum, filiorum, parentum, prosperos, & adversos &c. Sic docet S. Thomas 3. p. q. 10. a. 2. in corp. dicens: Nulli tamen intellectui beato deest, qui cognoscat in verbo omnia, quæ ad ipsum spectant. Et Concilium Senonense in Decretis fidei Decr. 13. ait: Beatis pervium esse omniforme illud Divinitatis speculum, in quo, quidquid eorum interfit, illucescat.

107. Vident autem ista Beati in Verbo, de qua re videndum est Tannerus tom. 1. disp. 2. q. 6. dub. 9. § 10. Videre autem in Verbo est videre in DEO, in quo possunt omnia videri, vel tanquam in causa efficiente (ad quam etiam revocatur ejus decretum, vel voluntas) vel tanquam in causa ideali, & exemplari omnium: vel tanquam in specie eminentiali omnium rerum, hoc est, in potentia DEI, qua potest supplere per se influxum physicum cuiuslibet speciei creatæ: vel etiam tanquam in scientia, & cognitione rerum omnium. Continentur quippe omnes creature in DEO tripliciter: scilicet, eminenter tanquam in causa efficiente: objectivè tanquam in intelligenti: representativè tanquam in causa ideali, vel specie omnium rerum. Jam, qui intuitivè videt causam ut tales, vel certè, qui videt speciem, vel cognitionem alicujus objecti, videt etiam ipsum objectum.

108. Est autem modus receptus dicendi, Beatos videre omnia in Verbo, tanquam in speculo voluntario, per quem significatur, quod, sicut videns speculum, etiam videt alia, ab ipso representata, ita Beati videntes DEUM, videant etiam creature, ex ipso reluentes. Dicitur autem DEUS speculum voluntarium, seu liberum; quia non videtur, nisi quando vult, quomodo vult, & quantum vult. Unde, quod Beatus unus pauciora, aliis plura videat, potest provenire ex eo, quod DEUS huic plus, alteri minus, se ostendat. Et posset quidem DEUS de absolute potentia pro libitu suo negare uni concursum ad plura videnda, quem alteri concedit, quamvis uterque æquali lumine gloriæ esset instrutus: attamen, ut Molina, Suarez, Bannez, & alii apud Tannerum dub. 9. n. 15. cit. n. preced. docent, ratio diversitatis in visionibus provenit ex lumine gloriæ, quod pro diversitate meritorum est diversum.

Vasquez tom. 1. in 1. p. disp. 50. fusè contendit, nullam creaturam posse per visionem beatificam videri; eo quod alias deberet visio, modò ista e. g. preces, vel cultum, modò alias representare, & sic variari: sed, si ex n. 102. non eadem visio in individuo perseverat, non videatur absurdum, eam ita variari. Si etiam eadem perseveret, posset fors dici, statim videri omnia, quæ DEUS vult ab hoc Beato videri, sicut ipse vider omnia. Sed difficultas esset, quod hanc ratione eadem cognitione videret futura æquæ, ac praefixa, nec aliter præsentia, quam futura, ob invariabilitatem visionis. Unde supposita invariabilitate visionis, melius dicitur cum Cajetano

apud Vasquez loc. modò cit. n. 41. videri ista in Verbo causaliter; quia, licet in Verbo, seu per visionem beatificam, non videantur, attamen Verbum est causa, & visio beatifica est radix, ut videantur per aliam cognitionem.

109. Secundò. Ut docet Suarez in 1. 2. tr. 1. disp. 8. sec. 2. Beati habebunt omnes scientias naturales; tum quia in patria similes erunt Angelis, qui habent scientias illas infusas; tum quia etiam istæ scientiæ cadunt sub rationabile desiderium Beatorum. De Theologia fusè disputat idem Eximus cit. disp. 5. 1. & sapienter dedidit, quod Theologia, in quantum obscura est, non sit in celo: quatenus vero est scientia rerum sublimissimarum, sit in celo. Unde n. 9. ait, extra visionem infundi Beatis aliam scientiam rerum Divinarum, qua potest dici Theologia evidens, qua scilicet cognoscunt clarissime, quæ nunc obscure proposita credunt.

110. Tertiò, Beati non tantum gaudent de DEO, ut bono in se, seu gaudio amicitia, sed etiam de DEO, ut bono sibi Beatis, seu gaudio concupiscentia, de quo jam aliquid diximus n. 71. & plura n. 96. & seq. Hoc tam gaudium, seu hic amor concupiscentia, iterum ultimatò referunt ad DEUM; nam Beati longè magis gaudent de DEO, ut bono sibi ipsi (qui est affectus veræ amicitiae) quam de DEO, ut bono sibi, seu ipsis Beatis (qui est affectus tantum concupiscentiae) & ultimatò se, ac omnia sua, ad DEUM, tanquam ultimum finem, referunt.

111. Quartò. Beati redduntur impeccabiles, ut habent omnes cum S. Augustino l. 3. contra 2. epistolas Pelagianorum. c. 7. sub initium dicente: Hic præceptum est, ut desiderius peccati non obediamus: ibi præmium, ut desideria peccati non habeamus. Ratio est in primis; quia peccatum est magna miseria, atque deformitas, repugnans beatissimo illi statui. 2. Visio, quæ defacto datur, sicut representat perpetuitatem beatitudinis, ita etiam representat perpetuitatem amoris DEI, adeoque perpetuam exclusionem peccati: cùmque sit essentialiter vera, utique excludit peccatum. 3. Visio clara DEI, tanquam boni puri, & infiniti, necessitat voluntatem ad amandum DEUM: ergo necessariò impedit omnem actum cum hoc amore incompossibilem: conseq. est clara. antec. est S. Thomæ 1. 2. q. 4. a. 4. in corp. idque etiam supponunt potius autores, quam probant: quin Gormaz de beatitud. n. 269. ait, non posse melius probari, quam terminorum penetratione.

112. Certè, cùm necessitat DEUS ad sui amorem à visione beatifica sui ipsius, etiam necessitatibus creatura. Sanè non videtur, debere minorem vim habere respectu potentia limitata, visio clara, quamvis finita, boni infiniti, quam respectu potentia infinita habeat visio infinita. Deinde non potest voluntas omittore amorem, quando in omissione non reluet ullum bonum; quia non potest amplecti aliquid, quin amplectatur sub ratione boni, sive positivè, sive negativè talis: atque in omissione amoris DEI, clarissime visi, non reluet ullum bonum: ergo prob. mi nunc, dum adhuc sumus in corpore,

seu statu viæ, aliquando omittimus aliquos actus; ne nimis fatigemur: aliquando; quia apparent sub aliqua ratione mali, molesti &c. at, cùm suerimus in patria, seu, cùm nobis revelata facie apparuerit DEUS, non dabitur fatigatio, molestia, malitia &c. ergo non potest affignari in omissione amoris ulla bonitas, neque etiam bonitas fugæ molestiæ, fatigationis, difficultatis &c. ergo.

113. Si dicas, posse omitti actum ad exercendam libertatem, respondet Suarez tom. 1. in 2. p. disp. 9. sec. 1. n. 14. libertatem hominis non versari, circa finem positivè ultimum, clare propositum, sed tantum circa media. Dein, si hoc solum motivum esset sufficiens, nihil prorsus necessitaret voluntatem, quod est contra communissimam. Alias adhuc rationes afferunt S. Thomas in opusculo dicto Compendium Theologie, quod in quibusdam editionibus est secundum, in aliis nonum. ubi c. 166. ait, si animus avertatur ab aliquo bono particulari, id ideo fieri; quia videt, aliquid deficere, quod ipso cognoscendi relinquitur in alio querendum: ... sed in DEO, qui est bonum universale, & ipsa bonitas, nihil boni deest, quod alibi queri possit.

114. Nec est paritas à statu viæ, ad statum beatitudinis; nam in illo DEUS obscurè tantum cognoscitur, & sape sub ratione apparentis mali, respectu nostri, e. g. sub ratione infelicitatis poenas, prohibentis voluptates, alias valde sensui gratas &c. aut sub ratione boni, non nisi difficulter obtainendi, qualis non apparet per visionem: & per hanc quoque voluptates illæ apparent prorsus indignæ. Sed neque potest Beatus averti à DEO per inconsideriam; quia ipse status beatitudinis inconsideriam excludit: & amor non finit non cogitare de DEO, ut nec lumen gloriæ.

115. Quinto. Beatitudo excludit omnem ignorantiam, & errorem; nam sicut peccatum, vel affectus pravus, opponitur rectitudini voluntatis, & propterea excluditur à voluntate Beati, ita error, vel ignorantia, opponitur rectitudini intellectus, & debet ab isto excludi; nam & istorum absentia, conformiter ad dicta n. 106. cadit sub rationabile desiderium Beatorum. Ignorantia autem hic debet strictè sumi, non tantum pro qualicunque nescientia, sed pro carens scientiæ debitæ, à qua quis denominatur ignorans; nec enim dicitur ignorans Theologus, si nesciat consuere calceos; quia haec notitia non spectat ad ejus statum: sed dicitur ignorans, si nesciat legitimè discurrere de DEO, aut aliis Theologicis objectis: pariter Beati non sunt ignorantes, quamvis plurima possibilia nesciant: at forent tales, si nescirent, quæ ad statum eorum pertinent.

116. Sexto. Beatitudo quidem absolute impossibilis est pro aliquo tempore cum malis physicis e. g. cruciatibus corporis, tristitia sensibili &c. quando ista mala sunt causa meriti, vel præmii: at non est impossibilis pro tota æternitate. Ratio primæ partis est; quia Christus, adhuc in terris degens, habuit visionem beatissi-

cam, & tamen passus est supernaturalerè gravil. simos cruciatus in cruce, & tristitia in olive. to: ergo ista absolute non repugnat beatitudi. ni ad tempus. Ratio vero secundæ partis est; quia repugnat amicitiæ, quod DEUS velit, perturbat æternitatem doloribus, & tristitiis vexati. um suum sine huius lucro.

117. Huc spectat celebris illa metaphora, qua beatitudo vocatur *spiritualis sponsatio*, vel etiam *spirituale matrimonium* inter Christum, & animam beatam, & hæc vocatur *sponsa & uxor agni*, juxta illud Angeli dictum Apocal. 21. v. 9. *Veni, & ostendam tibi sponsam, uxorem agni*. Hinc etiam certæ quædam perfectiones, Beatis collatae, vocantur *dotes*; dos enim, licet in sensu latiori significet omnem perfectionem, attamen in stricto, & à Jurisconsultis adhibito sensu, significat donum, quo sponsa dotatur: do. tatur autem ordinariè à patre, adeoque anima, ut docet S. Thomas in supplemento q. 95. a. 1. ad 2. à SS. Trinitate, quæ tota est patre sponsa; quia effectus ad extra communes sunt toti Trinitati.

118. Aliquando tamen dicitur sponsa dotari à sposo, atque aedœ anima à Christo; eis enim datum à sposo potius à Jurisconsulto etiam *dos* vocatur, ut Gen. 34. v. 12. ubi Hemor, pater sponsi Schem, voluit dotem dare Dinæ, filiæ Jacobi Patriarchæ, & Exod. 22. v. 16. dicitur, quod corruptor virginis debeat eam dotare, & accipere: & adhuc iura talem, fatem disjunctivæ, obligant, ut, vel ducat, vel dotet. Hoc autem donum, seu dos conferunt, quando sponsa solemniter inducit in domum sponsi: & hinc, perfectiones hominum justorum in via, non vocantur dotes; quia necdum ducuntur in domum DEI, aut contrahitut matrimonium indissolubile. Ulterius datur dos ad ornandam sponsam, ut condigne fruatur suo statu, quæ etiam ratio competit Beatis: attamen illud, quod detur ad sustentanda onera matrimonii, in Beatis locum non habet.

119. Jam *dotes gloriose*, alias sunt anima, alias corporis. De dotibus animæ convenientiæ auctores quoad numerum ternarium, ut vide. re est apud Suarez in 1. 2. disp. 11. sec. 1. n. 3. Videntur autem ad dotem requiri tria. 1. Ut nota sit actus vitalis; nam vita sponsæ non est ejus dos: sed illæ res duntaxat, quæ conductum ad ejus vitam commodius ducendam. 2. Ut detur intuitu matrimonii, & hoc immediate respiciat: & hinc dotes animæ beatae debent immediate respicere sponsum Divinum. 3. Ut sint propriæ statui matrimoniali. Hinc ob def. etum primæ conditionis, visio, & amor beatissi, seu beatitudo formalis non sunt dotes; quia sunt actus vitales.

120. Quamvis enim S. Thomas 1. p. 9. 12. a. 7. ad 1. incidenter loquendo, videatur dicere, dotes animæ esse visionem, comprehensionem, & fruitionem, non intelligendus est de actu visionis &c. sed de habitu; sic enim habet in supplemento q. 95. a. 2. ubi ex professo agi-

tur de hac materia: Dicendum, quod beatitudo, & dos etiam realiter differunt, ut beatitudo dicitur ipsa operatio perfecta, qua anima beata DEO conjungitur, sed dotes dicuntur habitus, vel dispositiones, vel quæcumque aliae qualitates, que ordinantur ad hujusmodi perfectam operationem: & ad 3. Visio dupliciter potest accipi: uno modo actualiter, id est, pro ipso actu visionis: & sic visio non est dos, sed est ipsa beatitudo: alto modo potest accipi habitualiter, id est, pro habitu, a quo talis operatio elicetur, id est, pro ipsa gloria claritate, qua anima divinitus illustratur ad DEUM videndum: & sic est dos, & principium beatitudinis, non autem est ipsa beatitudo.

121. Tres, ut supra dictum, dotes animæ beata assignari communius solent, correspondentes tribus virtutibus Theologicis, ut docet Suarez loc. cit. n. 119. hinc Gormaz de beatitudine n. 226, assignat lumen gloriae, habitum charitatis, & habitum spei (si hic remanet in Beatis) vel habitum elicitum gaudii de beatitudine jam possessa; nam his tribus videntur convenire prædicta ad dotem n. 119. requisita. Nam 1. non sunt actus vitales, sed sunt principia eorum. 2. Dantur isti habitus intuitu matrimonii, saltem ut cum tanta perfectione, & cum perpetuitate contracti, seu tam perfecti, ac perpetui: item sunt proprii status matrimonialis; non enim tales dantur in via. 3. Respiciunt immediate sponsum Divinum; quia deserunt ad elicendos actus Theologicos, immediate versantes circa DEUM, & Christum.

122. Suarez quidem citata disp. 11. sect. 1. num. 6. putat, solum lumen gloriae esse, strictè loquendo, dotem animæ, eo quod alia sint etiam communia via: sed jam dictum est, habitus viae non esse tam perfectos, nec ita perpetuos, quod sufficiat: cum præsertim auctores communius tres dotes assignent, & ex S. Doctore cit. num. 110. planè eluceat, eum judicare, plures esse possendas. Quærit autem ibidem num. 2. Eximus, an etiam in Angelis dentur haec dotes: & respondet, dari easdem perfectiones, non tamen vocari dotes; quia eorum coniunctio cum Christo, aut DEO, non est matrimonium; hoc enim debet esse inter personas ejusdem speciei; cum tamen Angeli, nec cum DEO, nec cum Christo, sint ejusdem speciei.

123. Sed & corpus gloriosum habet suas dotes, quæ, licet non habeant omnino omnia prædicata, ad dotem requisita (quippe non respiciunt immediate aliquid Divinum) adeoque non omnino rigorosè sint dotes, sunt tamen perfectiones stabiles, collatae Beato ratione spiritualiis matrimonii inter creaturam humanam beatam, & Christum, quæ in corpus redundant, & communissime etiam dotes vocantur: suntque istæ quatuor, impassibilitas, subtilitas, agilitas, & claritas: quæ sumuntur ex illo 1. Cor. 15. v. 42. Seminatur corpus in corruptione, surget in incorruptionem: seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute: seminatur corpus animale, surget corpus spirituale.

124. Prima igitur dos est Impassibilitas, quæ intelligitur per incorruptionem. Hæc, excludit non tantum mortem, & corruptionem à cor-

pore, sed etiam levissimum quemvis dolorem, juxta illud Apocal. 21. v. 4. Mors ultra non erit, neque lucus, neque clamor, neque dolor erit ultra. Hæc dos juxta Scotistas stat in extrinseca protectione DEI, non autem in perfectione quadam intrinseca; ajunt enim, dotem non debere esse intrinsecam sponsæ, modo jus ad illam (scilicet beatitudo) intrinsecum sit.

125. Secunda Subtilitas intelligitur per spiritualitatem; non enim, ut quidam haeretici voluerint, corpus Beati revera vertetur in spiritum: sed tantum habebit subtilissimam vim penetrandi corpora, ad instar spiritus.

Tertia Agilitas intelligitur ab Apostolo per virtutem, & est potentia movendi se ipsum, & alia corpora, faciliter, ac celerrime, etiam ingentes moles, sicut movere possunt Angeli. Hanc agilitatem D. Anselmus de similitudinibus c. 51. comparat radio solari, qui in momento transit ab oriente in occidentem.

126. Quarta Claritas, seu luciditas, intelligitur per gloriam, & reddit corpus Beati, non tantum quoad superficiem, sed etiam quoad intimas partes, diaphanum, ac splendidiissimum. Difficultas tamen est aliqua, quomodo idem corpus possit simul esse diaphanum, ac coloratum. Sed respondeatur, etiam vitrum posse simul esse rubrum, & simul diaphanum. Si petas majorem diaphaneitatem in corpore Beati, quam in tali vitro, dicam, posse supernaturaliter eam cum colore conjungi. Si velis profusus omnimodam, sine mixtione ullius opacitatis, negare debebis definitionem Aristotelicam colorati, scilicet, quod sit terminativum visus; hoc enim contradictriorè repugnat omnino diaphano: debetque dici coloratum, quod talem, vel talem speciem, in oculo efficit, vel quid simile.

127. Præter has 4. dotes, corpora gloriosa habebunt etiam suavissimas, ac purissimas quoddam sensuum oblectationes ex cantu, colloquitione, aspectu cœli empyrei, & beatorum corporum: item ex odoribus dulcissimis, tactu, & gustu rerum dulcissimarum, & amoenissimarum: quamvis enim non amplius, strictè loquendo, comedant, & bibant, eoquod non amplius nutritur, aut corruptantur, tamen sentient quandam gustus dulcedinem.

Unde Sangallenses existimant, Beatos probabilius non fore supra supremam cœli conventionem superficiem, ubi nullum amplius corpus est, sed merum nihil: sed potius fore in media quasi densitate cœli empyrei, quod spatium probabiliter impletatur aura cœlesti, apta transmittendis speciebus sensibilibus. Gaudium etiam ineffabile erit ex mutuo, & beatissimo Sanctorum consortio.

128. Præterea quibusdam Beatis, non omnibus, confertur aureola. Ubi notandum, quod beatitudo essentialis vocetur aurea corona: certæ autem accidentiales prærogative, quorundam Beatorum, vocentur aureole, seu minores coronulae, quæ ab aliquibus auctoribus vocantur laureole. Non tamen omnis accidentalis gloria, etiam specialis, e.g. quam Christus promisit relinquentibus omnia, vocatur aureola: sed ex communione.

communi acceptance tantum sunt tres. Prima Martyrum, qui vicere mundum, ejusque tyrannidem, contemptu, & tolerantia mortis. Secunda Virginum, quae vicere carnem, abstinentia, non tantum ab illicitis, sed etiam a licitis, intra matrimonium, carnis voluptatibus. Tertia Doctorum, non a gradu, sed a doctrina, quae alios erudierunt ad justitiam, atque dæmonem expulerunt, ex infidelium præcipue cordibus.

129. Interim alii Sancti, qui carent his aureolis, non invident eam habentibus, sicut ne minimus Beati, seu minorem habentes visionem, invident habentibus majorem, vel clariorem, quia non exigunt majorem, quam exigat gratia, quam habent. & explicatur res exemplo vestrum, aut cibi; neque enim insans invidet adulto vestem majorem, aut etiam copiosorem cibum, qui ipsi non quadraret. Addit. & valde bene, Ulloa disp. 5. de Deo c. 2. n. 11. quod Beati ardenter immere DEUM propter se ipsum ament, & quidem incomparabiliter plus, quam seipso, ejusque admirantur, providentiam, atque huic se plenissime subdant: unde, cum videant, DEUM ita prædestinationis seriem disponuisse, ut ipsis minor beatitudo contingat, malunt ex hypothesi Divinae voluntatis, ita rem ordinantis, hanc suam beatitudinem, quam aliam quamlibet. Accedit intima unio charitatis, qui inter se Beati omnes arctissime junguntur.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones contra assertam impotentiam peccandi. Et errandi in Beatis.

130. O B. 1. Jobi 4. v. 18. dicitur: *Ecce, qui serviant ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem:* ergo Angeli potuerunt peccare, consequenter etiam possunt Beati. Confir. S. Thomas 1. 2. q. 10. a. 2. in corp. docet, quod voluntas moveatur duplum, vel quoad exercitium actus, vel quoad speciem: & addit: *Primo ergo modo voluntas a nullo objecto ex necessitate movetur.* Item q. 22. de veritate a. 6. in corp. ait: *Inest libertas voluntati in quolibet statu naturæ respectu cuiuslibet objecti:* ergo voluntas in quovis statu, etiam naturæ beatæ, non necessitatur ad DEUM amandum, sed potest ab eo averti per peccatum.

131. Resp. neg. conseq. Textus ille juxta S. Hieronymum in cap. 24. Isiae, & S. Gregorium l. 5. moral. c. 28. exponi debet de Angelis malis. Ad confirm. neg. conseq. S. Doctor utroque loco loquitur de objectis distinctis à beatitudine, seu ultimo fine, nam hunc expresse excipit. Primo loco sic inferius ait: *Illud solum bonum, quod est perfectum, & cui nihil deficit, est tale bonum, quod voluntas non potest non velle, quod est beatitudo.* Altero loco prius sic

habet: *Voluntas de necessitate appetit finem ultimum, ut non possit ipsum non appetere, sed non de necessitate appetit aliquid eorum, que sunt ad finem.* Clare autem nobis consentit in opusculo, quod vocatur Compendium Theologiae c. 166. ubi ait, quod anima, vel alia creatura, videns DEUM, sit confirmata in bono, & quod voluntas dentis DEUM, in ipso, tanquam universali bono, debeat quiescere; nec poslit aliquid voluntatem à DEO divertere, eò quod non possit inveniri bonum in alio ente, quod non etiam continetur in DEO.

132. Ob. 2. Libertas est voluntati essentialis: ergo non potest tolli per beatitudinem. Confirm. Actus charitatis in via non tollit potestatem peccandi: ergo nec actus charitatis in patria: prob. conseq. isti actus procedunt ab eodem habitu, & major, vel minor intensio, qua sola differunt, non mutat speciem: ergo, Resp. dist. antec. Est essentialis voluntati libertas inadæquata. conc. antec. libertas adæquata. neg. antec. & sub eadem distinctione. conc. vel neg. conseq. Libertas tota non est sola voluntas, sed totus actus primus, expeditus ad utrumque; at beatitudo est impedimentum inauferibile, si mûlque incompossibile cum judicio indifferente, sine quo non potest dari libertas.

Ad confirm. neg. conseq. ad prob. cons. 1. p. antec. At secunda, ut recte observat Ulloa disp. 5. de DEO c. 2. n. 17. non est semper vera, nam intensio non orta ex additione gradus similis ad alterum gradum, sed consistens in perfectione indivisibili, mutat, strictè loquendo, speciem: certè Philosophi communissime adiutunt, quod, si gradus intentionis sint heterogenei, specie differant. Sed quidquid de hoc sit: an actus charitatis in via, & in patria, specie differant, non est opus decidere. vide n. 72. Si etiam non ita differant, tamen neg. conseq. quavis enim actus charitatis patriæ producatur ab eodem habitu, non productur in iisdem circumstantiis, nec eadem intentione; unde facile potest capi, eum in patria habere vim maiorem attrahendi, quam habeat voluntas se retrahendi, quam vim non habet in via.

133. Ob. 3. Potest DEUS præcipere aliquid Beato, etiam sub gravi, & negare gratiam efficacem: atqui sic peccabit: ergo. Confirm. Beati non utuntur habitibus ex necessitate: ergo possunt non amare DEUM, consequenter peccare. Resp. neg. maj. quamcumque enim gratiam DEUS dederit in circumstantiis beatitudinis, illa erit efficax, & non quidem libere, sed necessariò, post se trahet effectum; quia stante clara visione, & amore DEI, Beatus non potest non implere omnem voluntatem DEI. Quodsi tamen præceptum esset pro libitu Beati dispensabile, vel impedibile, posset quidem Beatus illud non implere, non autem posset peccare; quia deberet prius, ante omissionem operis, præceptum impedire, vel obtainere ejus dispensationem. Addo, si etiam dispensatio habeti non posset, tamen Beatum fore liberum, non quidem quoad substantiam effectus, sed quoad modum, ut ex hoc, vel illo motivo &c. præceptum implet, nisi tamen iterum ponatur ipse modus